ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 3.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ***ПЯТНИЦА,*** *10-го Января.* — **1847** — *Wilno.* ***PIĄTEK,*** *10-go Stycznia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 4-го Января.

ВЫСОЧАЙШІЙ УКАЗЪ

Господину Военному Министру.

Пріемля во вниманіе, что Инспекторскій Департаментъ Военнаго Министерства, по цѣли его учрежденія, есть средоточіе управленія всѣми предметами личнаго состава и внутренняго устройства войскъ, и что во всѣ должности по Военному Министерству, замѣщеніе коихъ не предоставлено исключительно для военныхъ чиновъ, определяются безразлично, какъ классные, такъ и военные чины,—Повелѣваемъ вамъ:

1) Дѣлопроизводство по завѣдыванію личнымъ составомъ гражданскихъ чиновъ Военнаго Вѣдомства съ 1-го Января 1847 года сосредоточить въ Инспекторскомъ Департаментѣ Военнаго Министерства, на тѣхъ самыхъ основаніяхъ, какія пос ановлены въ Указѣ Нашемъ, данномъ Правительствующему Сенату въ 5-й день Сентября сего года, и въ образованіи Инспекторскаго Департамента Гражданскаго Вѣдомства, тогожъ числа утвержденномъ, — и

2) Проекты Приказа, по личному составу гражданскихъ чиновъ Военнаго Вѣдомства, подносить на Наше утвержденіе, вмѣстѣ съ проектами Приказа Нашего по войскамъ, и объявлять за подписаніемъ вашимъ.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

С. Петербургъ,
22-го Декабря 1846 года.

—

Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: по случаю кончины Его Свѣтлости Владѣтельнаго Ландграфа *Гессенъ Гомбургскаго Филиппа*, наложить при Высочайшемъ Дворѣ трауръ на десять дней, съ обыкновенными раздѣленіями, начавъ оный съ 23-го сего Декабря.

—

По выздоровленіи Генералъ-Адъютанта Князя *Волконскаго*, Всемилостивѣйше повелѣно ему вступить въ управленіе Министерствомъ Императорскаго Двора.

— По возвращеніи нынѣ Генералъ-Адъютанта Князя *Меншикова* изъ временнаго отсутствія изъ С. Петербурга, Всемилостивѣйше повелѣно ему вступить въ

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 4-go Stycznia.

NAJWYŻSZY UKAZ

Panu Ministrowi Wojny.

Zwracając uwagę, że Inspektorski Departament Ministerstwa Wojny, ze względu na cel swego ustanowienia,
jest środkowym punktem zarządu wszystkiemi przedmio-
tami tyczącemi się osobistego składu i wewnętrznego urzą-
dzenia wojsk, i że do wszystkich obowiązków w Minister-
stwie Wojny, sprawowanie których nie jest wyłącznie zo-
stawione ludziom wojskowym, przeznaczają się bez róż-
nicy tak cywilni jak i wojenni urzędnicy,— Rozkazuje-
my wam:

1) Wszystkie sprawy, tyczące się osobistego składu cywilnych urzędników w Wydziale Wojennym od d. 1-go Stycznia 1847 roku połączyć w Inspektorskim Departamencie, Ministerstwa Wojny, na tych samych zasadach, jakie są ustanowione w Ukazie Naszym, danym Rządzącemu Senatowi d. 5 Września roku teraźniejszego, jako też przy utworzeniu Inspektorskiego Departamentu zarządu Cywilnego, pod tąż datą utwierdzonego,— i

2) Projekta Rozkazów Dziennych, tyczące się osobistego składu cywilnych urzędników w Wydziale Wojennym, przedstawiać na Nasze utwierdzenie, wraz z projektami Rozkazów Naszych Dziennych ściągającymi się do wojska, i ogłaszać je za waszym podpisem.

Na oryginale własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

St. Petersburg,
22-go Grudnia 1846 roku.

—

Z powodu zgonu Jego Wysokości Landgrafa Panującego *Filippa Hesse-Hombourg*, Dwór Cesarski przywdział żałobę na dni dziesięć, ze zwykłemi podziałami, od d. 23-go Grudnia.

—

Po wyzdrowieniu Jenerał-Adjutanta Xięcia *Wołkońskiego*, Najłaskawiéj rozkazano mu objąć na nowo zarząd Ministerstwa Cesarskiego Dworu.

— Z powodu powrótu Jenerał-Adjutanta Xięcia *Menszykowa*, po czasowéj jego nieobecności w Petersburgu, Najłaskawiéj rozkazano mu objąć pełnienie obowiązków,

исправленіе обязанностей, возложенныхъ на него по званію Начальника Главнаго Морскаго Его Императорскаго Величества Штаба.

— Во вниманіе къ отличной дѣятельности и распорядительности, оказанныхъ Минскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ, Дѣйствительнымъ Статскимъ Совѣтникомъ *Семеновымъ*, по званію Предсѣдателя тамошняго Губернскаго Комитета объ инвентаряхъ, окончившаго съ успѣхомъ сей обширный трудъ, Всемилостивѣйше пожалованъ онъ, согласно представленію Министра Внутреннихъ Дѣлъ, въ Тайные Совѣтники.

— Чиновникъ особыхъ порученій Министра Внутреннихъ Дѣлъ, въ званіи Каммергера Высочайшаго Двора, Статскій Совѣтникъ Князь Дмитрій *Волконскій*, въ награду отлично-усердной и полезной его службы, Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ засвидѣтельствованной, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники, и повелѣно ему быть Членомъ Совѣта сего Министерства.

— По засвидѣтельствованію Министра Внутреннихъ Дѣлъ, объ отлично-ревностной службѣ и особыхъ трудахъ, Витебскій Губернскій Предводитель Дворянства, неимѣющій чина *Гребницкій*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Коллежскіе Совѣтники.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 28-й день Декабря Высочайше повелѣть соизволилъ: состоящихъ въ Канцеляріи Виленскаго Гражданскаго Губернатора, Коллежскихъ Регистраторовъ: *Левенштерна*, *Малишевскаго* и *Марцинкевича*, выслужившихъ съ особеннымъ одобреніемъ начальства слишкомъ два года въ настоящемъ чинѣ, произвесть за отличіе въ Губернскіе Секретари.

— Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: шоссе, сооружаемое отъ Москвы чрезъ Мало-ярославецъ, Рославль, и Бобруйскъ до Брестъ-Литовска, именовать Московско-Варшавскимъ Шоссе.

— Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: устроенный между рѣками Пиною и Мухавцомъ, Королевскій Каналъ, соединяющій воды Днѣпра и Буга, именовать Днѣпровско-Бугскимъ Каналомъ.

— Государь Императоръ, въ слѣдствіе дошедшаго свѣдѣнія, что одинъ рядовой обнаруженъ въ смертоубійствѣ по истеченіи уже года со времени принятія его въ рекруты, тогда какъ онъ судимъ былъ по подозрѣнію въ этомъ самомъ преступленіи въ первобытномъ еще состояніи, но оставленъ свободнымъ по несознанію въономъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: „отнюдь и ни подъ какимъ предлогомъ не брать въ рекруты людей, бывшихъ въ подозрѣніи смертоубійствъ, доколѣ не совершенно оправданы.“

— Изъ вѣдомости, напечатанной въ Коммерческой Газетѣ, видно, что въ теченіе 1845 года, на частныхъ золотыхъ промыслахъ въ Восточной Сибири получено золота всего вообще 852 пуда, 12 фунт., 27 золот. и 64 доли.

---

włożonych nań jako naj Naczelnika Głównego Morskiego Sztabu Jego Cesarskiej Mości.

— W skutek wzorowéj czynności i trafności rozporządzeń, okazanych przez Mińskiego Cywilnego Gubernatora, Rzeczywistego Radzcę Stanu *Siemienowa*, w obowiązku prezydującego w tameczným Gubernialnym Komitecie Inwentarzowym, który ukończył ze skutkiem tę rozległą pracę, Najmiłościwiéj został on mianowany, zgodnie z przedstawieniem Ministra Spraw Wewnętrznych, Radzcą Tajnym.

— Urzędnik do szczególnych poleceń w Ministeryum Spraw Wewnętrznych, w godności Szambelana Najwyższego Dworu, Radzca Stanu Xiąże Dymitr *Wołkoński*, w nagrodę gorliwéj, wzorowéj i pożytecznéj służby, przez Ministra Spraw Wewnętrznych zaświadczonéj, Najłaskawiéj mianowany Rzeczywistym Radzcą Stanu, i rozkazano mu być Członkiem Rady tegoż Ministerstwa.

— W skutek zaświadczenia Ministra Spraw Wewnętrznych, o odznaczającéj się gorliwością służbie i szczególnych pracach, Witebski Gubernialny Marszałek, niemający rangi *Hrebnicki*, Najłaskawiéj mianowany Radzcą Kollegialnym.

— Jego Cesarska Mość, zgodnie ze zdaniem Komitetu PP. Ministrów, w dniu 8 Grudnia raczył rozkazać: zostających w Kancellaryi Wileńskiego Cywilnego Gubernatora, Rejestratorów Kollegialnych: *Loewensterna*, *Maliszewskiego* i *Marcinkiewicza*, którzy ze szczególną pochwałą zwierzchności wysłużyli przeszło dwa lata w pomienionéj randze, podnieść za odznaczenie się do rangi Sekretarzów Gubernialnych.

— Jego Cesarska Mość Najwyżéj rozkazać raczył: Szosse, budujące się od Moskwy przez Małojarosławiec, Rosławl i Bobrujsk do Brześcia Litewskiego, mianować Moskiewsko Warszawskim Szosse.

— Jego Cesarska Mość Najwyżéj rozkazać raczył: wykonany między rzekami Piną i Muchawcem Królewski Kanał, połączający wody Dniepru i Bugu, mianować Kanałem Dnieprowsko-Bugskim.

— Jego Cesarska Mość, w skutek otrzymanéj wiadomości, że jeden szeregowy żołnierz został przekonany o dopuszczenie się przezeń zabójstwa po upływie już roku od daty przyjęcia go w rekruty, wówczas kiedy on przedtém jeszcze sądzony był za tęż samą zbrodnię w piérwszym jego stanie, i został uwolniony z powodu nieprzyznania się do niéj, Najwyżéj rozkazać raczył: „zgoła i pod żadnym pozorem nie przyjmować w rekruty ludzi, którzy byli podejrzani o zabójstwo, dopóki nie będą zupełnie uniewinnieni.“

— Z wykazu umieszczonego w Gazecie Handlowéj przekonywamy się, że w ciągu 1845 roku, w prywatnych kopalniach złota w Syberyi wschodniéj otrzymano złota w ogóle 852 pudy, 12 funt. 27 zołot. 64½ dol.

Москва, 30 *Декабря*.

1846 годъ особенно былъ тяжелъ для Русской Литературы: въ началѣ этого года она понесла потерю въ извѣстномъ своими трудами драматическомъ писателѣ Кн. А. Шаховскомъ; въ исходѣ этого года, 26-го Декабря, скончался здѣсь, послѣ тяжкой и продолжительной болѣзни, къ искреннему сожалѣнію родныхъ, друзей и всего просвѣщеннаго общества, любящаго Отечественную Словесность, вдохновенный нашъ поэтъ, Николай Михайловичъ *Языковъ*, достигнувшій едва 40-го года своей жизни. Языковъ владѣлъ даромъ облекать глубокія и возвышенныя идеи въ прекрасные цвѣты поэзіи, и незадолго до своей кончины издалъ „Собраніе своихъ трудовъ“, запечатлѣнныхъ стихомъ сильнымъ и гармоническимъ. 30-го Декабря, опечаленное общество знавшихъ покойнаго и цѣнившихъ его дарованіе, какъ отличнаго литератора и благороднѣйшаго человѣка, по качествамъ его души, приводило бренные его останки до вѣчнаго жилища.

Moskwa, 30 *grudnia*.

Rok 1846 był bardzo nieszczęśliwym dla Literatury Rossyjskiéj: na początku tego roku straciliśmy znanego z prac dramatycznych pisarza Xięcia A. A. *Szachowskiego*; pod koniec, to jest 26-go Grudnia, umarł tu po długiéj i ciężkiéj chorobie, ze szczerym żalem krewnych, przyjaciół i wszystkich miłośników Literatury Ojczystéj, znakomity nasz poeta, Mikołaj *Jazykow*, mając zaledwo 40 lat wieku. Jazykow posiadał niepospolity dar przybierania głębokich i wzniosłych myśli w piękne kwiaty poezyi, i na krótko przed swą śmiercią wydał „Zbiór swojéj pracy“, odznaczający się energią i harmonią wiersza. Dnia 30 Grudnia, liczne grono znajomych zmarłego, którzy cenili w nim talent jako znakomitego poety i przymioty duszy najszlachetniejszego człowieka, odprowadziło śmiertelne jego zwłoki na wieczny spoczynek.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 27 Декабря.

Генералъ, командующій въ Рагузѣ, отправился въ Каттаро, чтобы лично управлять движеніями войскъ, назначенныхъ противъ Черногорцевъ, для прекращенія буйствъ и грабежей, совершаемыхъ ими въ окрестностяхъ сего города.

— Князь Меттернихъ дастъ, по обыкновенію, въ Новый Годъ, дипломатическій обѣдъ, и этимъ опровергнетъ слухи о его болѣзни, распространенные иностранными газетами.

— Императоръ дозволилъ врачамъ гомеопатамъ образовать общество, съ условіемъ, что оно строго будетъ соблюдать медицинскія правила, что членъ медицинской коллегіи будетъ присутствовать при засѣданіяхъ общества, и что члены сего же общества, опыты своей методы будутъ производить исключительно надъ собою и надъ животными.

— Одинъ земледѣлецъ изобрѣлъ составъ пива въ сухомъ видѣ, что даетъ возможность всякому приготовлять нужное количество пива для питья, въ продолженіе 24 часовъ. Чтобы приготовить такое пиво, слѣдуетъ твердую пивную массу растворить въ водѣ и, вливъ въ оную дрожжей, оставить для броженія на 24 часа. Приготовленное такимъ образомъ пиво весьма вкусно, а такъ какъ оно дешево и можетъ быть долго сохраняемо безъ порчи, то его удобно можно примѣнить къ употребленію на флотѣ и въ осажденныхъ крѣпостяхъ. Изобрѣтатель свой способъ предложилъ для изслѣдованія одной академіи, и намѣренъ ходатайствовать о полученіи привиллегіи.

Франція

Парижъ, 31 Декабря.

Король и Королева Бельгійскіе отправились сегодня по сѣверной желѣзной дорогѣ въ Брюссель, гдѣ пробывъ нѣсколько дней, отправятся недѣли на двѣ въ Лондонъ. Говорятъ, что герцогъ Немурскій также отправляется съ своею супругою въ Англію, но извѣстіе это требуетъ подтвержденія.

— Слышно, что приверженцы графа Моле хотятъ стараться, чтобы онъ избранъ былъ докладчикомъ адреса въ палатѣ перовъ. На сихъ дняхъ графъ Моле былъ нѣсколько разъ у Короля.

— Тунисскій бей, не заставъ въ Маконѣ г-на Ламартина, написалъ къ нему письмо.

— Въ *Cour. Francois* сообщаютъ, что французское правительство издало повелѣніе, чтобы корветта, назначенная на рѣку Ла-Плату, была нагружена разными припасами; изъ сего можно предполагать, что тамъ не такъ скоро воцарится миръ какъ сначала думали.

— Парижское общество свободной торговли имѣло, третьяго дня, четвертое засѣданіе, на коемъ снова произнесено нѣсколько рѣчей въ пользу свободной торговли и противъ мнѣній протекціонистовъ.

— На свеклосахарныхъ заводахъ выдѣлано было, въ теченіе сего года, 16,500,000 килограммовъ сахара: въ прошломъ году производство сихъ заводовъ простиралось до 10,000,000 к.. Число свеклосахарныхъ заводовъ уменьшилось тремя, и теперь ихъ всего 293; въ одномъ сѣверномъ департаментѣ находится 142.

— Въ *Impartial du Nord* напечатано: Въ слѣдующемъ году появится множество свеклосахарныхъ заводовъ. Въ деревняхъ Френъ, Экоденъ, Оненъ, въ городѣ Санъ-Аманъ, въ общинахъ Марти и Сенъ-Сольвъ, вскорѣ мы увидимъ зданія по этой части сельской промышленности. Съ другой стороны нѣсколько заводовъ въ окрестностяхъ Лилля воздвигаютъ въ исполинскихъ размѣрахъ.

— Вода въ Сенѣ внезапно стала подниматься; равнины Безонъ, Шалонъ и Руасси, стоятъ подъ водою.

— Въ южной Франціи продолжаютъ падать большія снѣга; зима повсюду представляется въ грозномъ видѣ. Герцогство *Monaco* покрыто снѣгомъ и льдомъ, и опасается за свои лимонныя деревья.

— Со всѣхъ сторонъ Франціи получаются донесенія о опустошеніяхъ причиненныхъ бурями. Ночью, съ 22 на 23 Декабря, ужасный ураганъ въ южной Франціи опустошилъ страну до самой Тулузы, причемъ, вслѣдствіе проливныхъ дождей, разлилась Га-

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, 27 grudnia.

Jenerał dowodzący w Raguzie, udał się do Cattaro, aby dowodzić osobiście poruszeniami wojska, wysłanego przeciw Czarnogórcom (Montenegrinom) dla poskromienia rozbojów i łupieztwa, jakich się dopuszczają w sąsiedztwie tego miasta.

— Xiążę Metternich da, jak zwykle, na Nowy Rok obiad dyplomatyczny, i tym sposobem zbije najlepiéj wieści o jego chorobie, głoszone przez różne zagraniczne dzienniki.

— Cesarz raczył dać upoważnienie lekarzom homeopatycznym do utworzenia towarzystwa, pod warunkiem, że ściśle zachowają regulamin lekarski, że członek kollegium lekarskiego będzie zawsze obecny na posiedzeniach towarzystwa, i że członkowie tegoż towarzystwa, nie będą czynić doświadczeń swéj metody, na nikim innym, prócz na sobie samych i na zwierzętach.

— Jeden tutejszy rolnik wymyślił piwo w stanie stałym, co daje każdemu możność zrobienia sobie w przeciągu 24 godzin potrzebnéj ilości piwa do picia. Aby przyrządzić to piwo, rozpuszcza się w ciepłéj wodzie tę stałą massę, dodaje się drożdży i pozostawia w fermentacyi przez 24 godzin. Piwo tak przygotowane jest bardzo dobre, a ponieważ mało kosztuje i długo daje się przechowywać bez zepsucia, można go więc głównie używać na morzu i w fortecach obleżonych. Wynalazca podał swój nowy utwór pod roztrząśnienie Akademii, tak zwanéj Józefa, i ma zamiar uzyskać patent swobody od rządu.

Francya.

Paryż, 31 grudnia.

— Król i Królowa Belgijscy odjechali dzisiaj do Bruxelli, drogą żelazną północną; atoli po kilkodniowym tylko w swéj stolicy pobycie, udadzą się znowu w podróż do Londynu. Mówią także, iż Xiążę Nemours pojedzie ze swoją małżonką do Anglii; wiadomość ta jednakże potrzebuje potwierdzenia.

— Słychać, że stronnicy Hrabiego Molé chcą się starać, aby został obrany sprawozdawcą adressu w Izbie Parów. W ostatnich dniach Hrabia Molé był kilka razy u Króla.

— Bej Tunetański, w przejeździe swym przez Macon, nie zastawszy tam P. Lamartine, napisał i pozostawił list do niego.

— Według *Courier Français*, rząd francuzki wydał rozkaz, aby przeznaczona na rzekę La-Plata korweta zabrało różne zapasy wojenne; z czego wnosić należy, że tam nie tak prędko jak mniemano przyjdzie do zawarcia pokoju.

— Paryzkie towarzystwo wolnego handlu odbyło onegdaj czwarte posiedzenie, na którém miano znowu kilka mów na korzyść wolnego handlu a przeciw zdaniom protekcyonistów.

— W roku bieżącym, cukrownie burakowe dostarczyły 16,500 000 killogramów cukru, w roku zaś zeszłym, 10,000,000. Liczba cukrowni zmniejszyła się o trzy; jest ich ogółem 293, a w samym departamencie północnym 142.

— *Impartial du Nord* pisze: Na przyszły rok zapowiadają mnóstwo fabryk cukru z buraków We wsiach Fresnes, Escaudain, Onnaing, w mieście St. Amand, w gminach Marty i St Saulve, ujrzymy wkrótce wznoszące się zabudowania do téj gałęzi przemysłu rolniczego. Z drugiéj strony kilka fabryk w okolicach Lille wznosi się w olbrzymich rozmiarach.

— Wody w Sekwanie podnoszą się raptownie. Równiny Bezon, Chalon i Poissy, zalane są wodą.

— W południowéj Francyi padają ciągle wielkie śniegi. Zima przedstawia się wszędzie w groźnéj postawie. Xięstwo Monaco pokryte jest śniegiem i lodem i lęka się o swe cytryny.

— Ze wszystkich okolic Francyi nadchodzą doniesienia o spustoszeniach, jakie zrządziły burze. W nocy z dnia 22 na 23 grudnia, straszny orkan w południowéj Francyi pustoszył kraj aż do Tuluzy, przyczém w skutku ulewnych deszczów wezbrała Garonna. W Bordeaux pozry-

ронна. Въ Бордо сорваны крыши съ каѳедральнаго собора, биржи, таможеннаго зданія и проч. Висячій мостъ въ Ла-Роль совершенно уничтоженъ. Въ Бордо число лицъ, получившихъ ушибы отъ упавшихъ крышъ и дымовыхъ трубъ, простирается до 80. Четверо совершенно убиты. Нѣсколько домовъ разрушено до основанія; нѣсколько судовъ потонуло.

1 Января.

Вчера, въ полдень, Король принималъ поздравленія архіепископа и Парижскаго духовенства, а вечеромъ, членовъ государственнаго совѣта и женъ иностранныхъ посланниковъ. Члены дипломатическаго корпуса собирались вчера, утромъ, для сношеній между собою на счетъ поздравительной рѣчи, которую сегодня, по полудни, произнесетъ Папскій нунцій, отъ имени членовъ сего корпуса. Въ конференцъ-залѣ палаты депутатовъ собралось вчера до 150 членовъ. Принцъ Жуэнвильскій возвратился сегодня изъ Шербурга.

— Въ *Sentinelle de Bayonne* отъ 29 Декабря увѣдомляютъ, что по повелѣнію правительства отмѣнено распоряженіе насчетъ возвращенія выходцевъ въ Испанію. Въ частныхъ письмахъ изъ этого города подтверждаютъ это извѣстіе, съ присовокупленіемъ, что оно касается только однихъ Карлистовъ. Гг. Мендизабаль, Олозага и Кортина возвратились уже на родину.

— Въ *Cour. de Havre* утверждаютъ, что проектъ на счетъ учрежденія пароходнаго сообщенія между Гавромъ и Нью-Іоркомъ, утвержденъ въ Субботу, и что правительство предложитъ его палатамъ въ началѣ предстоящаго собранія.

— Недавно скончавшаяся г-жа Ленкесенъ завѣщала въ пользу парижскихъ больницъ сумму въ 800,000 фр.

— Изъ города Бастіи (на островѣ Корсикѣ) отъ 13 Декабря увѣдомляютъ, что тамъ шелъ густой снѣгъ и пролежалъ 24 часа; въ продолженіе 12 лѣтъ не было тамъ ничего подобнаго. На другой день выпало столько снѣгу, что всѣ сообщенія были прерваны.

— Г. Кобденъ отправился изъ Марселя въ Италію.

2 Января.

Папскій нунцій, отъ имени дипломатическаго корпуса, произнесъ Королю слѣдующую рѣчь: „Ваше Величество! дипломатическій корпусъ, всегда съ прежнею надеждою ожидаетъ наступленія Новаго Года, чтобы въ этотъ торжественный день, отъ имени Государей, имъ представляемыхъ, изъявить Вашему-Величеству желаніе совершеннаго благоденствія для Васъ, Государь, для Королевской фамиліи и для цѣлой Франціи. Съ сердечною радостію спѣшимъ поздравить Ваше Величество съ сохраненіемъ всеобщаго мира, плода твоей мудрости, равно какъ и другихъ Государей и ихъ кабинетовъ. Это есть лучшее право на признательность народовъ, для которыхъ это благополучное согласіе есть предметъ славы и благосостоянія. Наслаждаясь всеобщимъ счастіемъ, Ваше Величество дождались новой радости въ Королевской фамиліи, радости, которая проникла Ваше родительское сердце и будетъ наполнять его сладчайшими утѣшеніями. Не разъ еще встрѣтите, Ваше Величество, день Новаго Года, который найдетъ тебя, Государь, на тронѣ окруженнымъ славою, счастливымъ съ своею августѣйшею, добродѣтельною супругою и въ нѣдрахъ своей многочисленной фамиліи“.

Король отвѣчалъ на это:

„Я весьма тронутъ тѣмъ, чего вы пожелали, отъ имени дипломатическаго корпуса и представляемыхъ вами Государей, Франціи, моей фамиліи и мнѣ. Вмѣстѣ съ вами уповаю, что небо и впредь благословитъ общія усилія наши къ охраненію мира, этого богатаго источника благосостоянія государствъ и счастія народовъ. Именемъ Королевы и всѣхъ дѣтей моихъ, благодарю васъ за участіе въ семейныхъ радостяхъ, которыми Провидѣніе надѣлило меня, и которыя, какъ вы говорите, составляютъ сладчайшее мое утѣшеніе. Вы знаете, съ какимъ удовольствіемъ я слышу изъ устъ вашихъ изъявленіе желаній дипломатическаго корпуса.“

— Тунисскій бей, въ сопровожденіи своей свиты, отплылъ 25 Декабря, въ свою столицу.

— Всѣмъ извѣстны фантастическіе разсказы, носившіеся въ свое время о скрипкѣ Паганини; этотъ чудный инструментъ завѣщанъ былъ знаменитымъ артистомъ его другу, жившему въ Лондонѣ. Послѣдній недавно скончался, и въ завѣщаніи его нашли

wane zostały dachy: z kościoła katedralnego, giełdy, domu celnego i t. d. Most wiszący w La-Reole zupełnie zniszczony. Liczbę osób poranionych w Bordeaux, przez spadające kominy i dachy, podają około na 80. Czterech ludzi zostało zupełnie zabitych. Kilka domów jest całkiem zburzonych; kilka okrętów zatonęło.

Dnia 1 stycznia.

Wczoraj po południu Król przyjmował powinszowania Arcybiskupa i duchowieństwa Paryzkiego, a wieczorem, małżonek Posłów zagranicznych i Rady Stanu. Członkowie Ciała Dyplomatycznego wczoraj rano zgromadzili się znowu, w celu ostatecznego porozumienia się nad powinszowaniem, które dziś po południu Nuncyusz Papiezki ma Królowi w ich imieniu złożyć. W sali narad Izby Deputowanych zebrało się wczoraj około 150 członków. Xiążę Joinville wrócił dzisiaj z Szerburga.

— *Sentinelle de Bajonne* donosi, pod dniem 29-m grudnia, że z wyższego rozkazu zawieszony został powrót wychodźców do Hiszpanii. Prywatne listy z pomienionego miasta rzecz tę potwierdzają; czynią jednak uwagę, że to tylko dotyczy karlistów. PP. Mendizabal, Olozaga i Cortina już powrócili do kraju.

— *Courier de Havre* zapewnia, że plan zaprowadzenia parowej żeglugi między Hawrem i New-Yorkiem w tych dniach podpisany został, i że rząd przełoży go na początku przyszłego zgromadzenia Izbom.

— Zmarła niedawno Pani Lencqnessing zapisała szpitalom Paryzkim 800,000 fr.

— Donoszą z Bastii (z Korsyki) pod dniem 13-m grudnia, że tam spadł nader obfity śnieg i leżał 24 godzin, co się od lat 12 nie zdarzyło. Nazajutrz zaś tyle spadło śniegu, że wszystkie kommunikacye przerwane zostały.

— P. Cobden udał się z Marsylii do Włoch.

Dnia 2 stycznia.

Nuncyusz Papiezki, miał wczoraj w imieniu Ciała Dyplomatycznego, następującą do Króla przemowę: „N. Panie! Ciało Dyplomatyczne ciągle z tąż samą nadzieją oczekuje powrotu epoki Nowego Roku, w tym dniu uroczystym, w imieniu Władzców, których ma zaszczyt reprezentantować, złożyć Ci N. Panie najszczérsze życzenia najzupełniejszéj pomyślności, dla Ciebie, dla twojéj Królewskiéj rodziny i dla całéj Francyi. Z najserdeczniejszą radością, pośpiesza także winszować W. K. Mości utrzymania powszechnego pokoju, tego owocu twojéj Królu mądrości, tudzież innych Monarchów i ich gabinetów. Jest to najpiękniejsze prawo do wdzięczności ludów, dla których ta szczęśliwa jedność jest przedmiotem chluby i pomyślności. Syty powszechnego szczęścia, dożyłeś N. Panie nowéj radości w twojéj Królewskiéj rodzinie, radości, która twe ojcowskie serce napawać będzie najsłodszą pociechą. Nieraz jeszcze W. K. Mość ujrzysz dzień Nowego Roku, który Cię Królu znajdzie znowu tak pełnym chwały na tronie, jak szczęśliwym z twoją Królewską i cnotliwą towarzyszką i na łonie licznéj i świetnéj rodziny.“

Król na to odrzekł:

„Jestem mocno wzruszony tém, coś mi pan dla Francyi, dla mojéj rodziny i dla mnie w imieniu Ciała Dyplomatycznego i władzców, których reprezentuje, powiedział. Równie z panem pokładam ufność, że Nieba i nadal błogosławić będą naszym spólnym usiłowaniom w celu utrzymania pokoju, tego głównego źródła pomyślności państw i szczęścia ludów. W imieniu Królowéj i wszystkich dzieci moich dziękuję panu za wyrażony spółudział w odnowieniu moich radości rodzinnych, któremi nas Opatrzność obdarzyć raczyła, a które, jak pan mówisz, są jedną z najsłodszych dla nas pociech. Pan wiesz, z jaką przyjemnością słyszę przez usta pańskie wynurzanie życzeń Ciała Dyplomatycznego.“

— Bej Tunetański, łącznie ze swoim orszakiem, odpłynął 25-go grudnia z Tulonu do stolicy państw swoich.

— Pamiętne są historye fantastyczne, które chodziły w swoim czasie o skrzypcach Paganiniego; cudowny ten instrument zapisany był przez sławnego artystę jego przyjacielowi, zamieszkałemu w Londynie. Ten ostatni umarł niedawno i w testamencie jego znaleziono następujące

слѣдующіе двѣ строки: „Завѣщаю скрипку Паганини знаменитѣйшей артисткѣ, Терезіи Миланолло." Письмо, заключающее сіе извѣстіе, прибыло въ Ліонъ въ тотъ именно день, когда Терезія Миланолло и ея сестра Марія, давали при общемъ восторгѣ, 22-й концертъ.

dwa wiersze: „Przekazuję skrzypce Paganiniego największej naszych czasów artystce na skrzypcach, Teresie Milanollo." List, zawierający tę wiadomość, przybył właśnie w ten sam dzień do Lyonu, kiedy Teresa Milanollo i jéj siostra Marya, dawały śród powszechnego entuzyazmu, 22-gi koncert.

Англія.

Лондонъ 30 *Декабря.*

Съ пакетботомъ *Ashburton*, прибывшимъ прошедшей ночи въ Ливерпуль, получены донесенія изъ Нью-Іорка, простирающіяся по 10 е Декабря. Кромѣ длинной рѣчи президента Полка къ конгрессу Соединенныхъ Штатовъ, получено, между прочими, извѣстіе, что мексиканскія войска не хотѣли признать Сантаны въ качествѣ диктатора, и изгнали его, вмѣстѣ съ его друзьями, изъ лагеря при Потози.

— Общество Репилеровъ съ Дублинѣ рѣшительно противится мѣрамъ, предложеннымъ для предупрежденія нищенства въ Ирландіи. На происходившемъ 21-го числа собраніи, Джонъ О Коннель избралъ предметомъ своей рѣчи денежный вопросъ между Ирландіею и Англіею, относящійся къ отпущеннымъ нынѣ отъ правительства деньгамъ, и объявилъ, что если потребуютъ ихъ возврата, что непремѣнно и послѣдуетъ какъ видно изъ всего, и если станутъ принуждать землехозяевъ къ продажѣ ихъ имущества, тогда всѣ Ирландцы, безъ различія вѣроисповѣданія, призваны будутъ для присоединенія къ репилу, который будетъ рѣшительно сопротивляться возврату отпущенныхъ денегъ, ибо Англія давно уже должна была Ирландіи ту сумму, которую ей нынѣ отпустила. Собраніе утвердило сіе объявленіе особымъ опредѣленіемъ. За симъ Даніилъ О'Коннель говорилъ о злополучномъ положеніи страны, и снова упомянулъ о 30 милліонахъ ф. стерл., въ коихъ Ирландія нуждается, и которые должны быть возвращены не изъ доходовъ землехозяевъ, а изъ остатковъ государственныхъ доходовъ. Онъ надѣется, что долженствующее происходить на дняхъ собраніе земледѣльцевъ въ Дублинѣ, опредѣлитъ соотвѣтственное представленіе къ правительству. Съ юною Ирландіею, какъ изъяснился О'Коннель, не чего дѣлать, и репильерскій союзъ можетъ обойтись безъ ней.

— Нищенство въ Верхней Шотландіи и на тамошнихъ островахъ, съ каждымъ днемъ становится ужаснѣе. На оркнейскихъ островахъ слишкомъ 50,000 человѣкъ имѣютъ съѣстныхъ припасовъ, не болѣе какъ на одинъ обѣдъ въ продолженіи сутокъ, но скоро и этого не станетъ. Въ Эдимбургѣ и Гласговѣ имѣютъ происходить собранія, съ цѣлію открытія подписки для сихъ несчастныхъ.

— Въ *Standard* напечатано: Съ мыса Доброй Надежды сообщаютъ, что Кафры не приняли предложеннаго мира съ условіемъ выдачи всякаго оружія. На съѣздѣ, послѣдовавшемъ между ихъ начальниками и англійскими властями, первые были до того безстыдны, что прибыли съ лошадьми, оружіемъ и мундирами, похищенными у Англичанъ. Они и нынѣ продолжаютъ безпокоить колоніи своими грабежами, и нападаютъ даже днемъ, если только находятся въ превосходномъ числѣ. Недавно при ночномъ нападеніи, они успѣли подложить огонь подъ нѣкоторыя зданія въ мѣстечкѣ Филиттоунъ, гдѣ вслѣдствіе сего сгорѣло много домовъ и церковь англійскихъ миссіонеровъ.

— Въ *M. Post* сообщаютъ, что снова два ученые мужа приняли католическое вѣроисповѣданіе: одинъ изъ нихъ священникъ, по имени Гордонъ, другой бывшій учитель при Кембриджскомъ Университетѣ, Г. Пелей. Оба они—извѣстные приверженцы пузеизма.

1 *Января.*

Лордъ Джонъ Россель пригласилъ, обычнымъ циркуляромъ, всѣхъ своихъ приверженцевъ, къ открытію засѣданій парламента 19 Января, потому поводу, что немедленно по открытіи засѣданій представлены будутъ палатѣ важные предметы. Такой же циркуляръ разослалъ членъ партіи, тори бывшій подсекретарь финансовъ г. Джонъ Юнгъ, что подаетъ поводъ къ предположенію, что оппозиціею будетъ руководствовать самъ сэръ Робертъ Пиль.

Anglia.

Londyn, 30 *grudnia.*

Pakietbotem *Ashburt n*, przybyłym ostatniéj nocy do Liverpoolu, otrzymaliśmy nowiny z New-Yorku dochodzące do dnia 10 b. m. Prócz długiéj mowy Prezydenta Polk do Kongressu Stanów Zjednoczonych, rzeczony statek przywiózł jeszcze między innemi tę wiadomość, że wojsko mexykańskie nie chciało uznać Santa-Anny w charakterze Dyktatora, i wypędziło go wraz z jego przyjaciołmi z obozu pod Potosi.

— Zamierzonym środkom do zaradzenia nędzy w Irlandyi, związek Repealów w Dublinie stanowczo okazał się przeciwnym. Na odbytém dnia 21 zgromadzeniu, John O'Connell wziął za przedmiot swéj mowy kwestyą pieniężną między Irlandią i Anglią, dotyczącą udzielonych teraz przez rząd pieniędzy, i oświadczył, że jeżeli, jak się zanosi, będą żądać ich zwrotu, a nawet zmuszać dziedziców do sprzedawania swych własności, wszyscy Irlandczykowie, bez różnicy wyznania, wezwani być muszą do przystąpienia do Repealu, który stanowczo opierać się będzie zwrótowi zaliczonych pieniędzy; albowiem te summy, które Anglia zaliczyła Irlandyi, była od dawna winna temu krajowi. Zgromadzenie przyjęło to oświadczenie osobną uchwałą. Daniel O Connell mówił potém względem o nieszczęśliwym stanie kraju i znowu wspomniał o 30 milion. f. szt, których Irlandya potrzebuje, a które nie z kieszeni właścicieli gruntowych, ale z dochodów kraju powinny być zwrócone. Od zebrać się mającego za kilka dni w Dublinie zgromadzenia gospodarzy wiejskich, mówca spodziewa się, że uchwalą stosowne przedstawienia do rządu. Co do młodéj Irlandyi, z tą, jak oświadczył O'Connell, nie pozostaje już nic do czynienia, i bez niéj związek Repealów zupełnie się obejdzie.

— Nędza w Wyższéj Szkocyi i na tamecznych wyspach z każdym tygodniem staje się straszniejszą Na wyspach Orkney przeszło 50,000 osób ma zaledwie tyle zapasów, aby oszczędnie raz na dzień jeść bardzo nędzną strawę, która już nie na długo wystarczy. W Edymburgu i Glasgowie odbyć się mają zgromadzenia, aby zebrać fundusze na tych zgłodniałych ubogich.

— W *Standard* czytamy: Z przylądka Dobréj Nadziei donoszą, że Kafrowie nie przyjęli propozycyi pokoju pod warunkiem wydania przez nich wszelkiéj broni. Na zjeździe, jaki nastąpił między ich naczelnikami i władzami angielskiemi, naczelnicy byli tak bezczelni, że przybyli z końmi, bronią i mundurami skradzionemi Anglikom. Nie przestają oni i teraz niepokoić osad przez swe łupiestwa i napadają nawet wśród dnia, skoro się tylko widzą w większéj liczbie. Niedawno w nocnéj wycieczce udało im się podłożyć ogień w miasteczku Philiptown, gdzie w skutku tego zgorzało wiele domów i kaplica Missyonarzy angielskich.

— Według *Morning-Post*, znowu dwie osoby wyższego ukształcenia przeszły na łono kościoła katolickiego: jeden duchowny nazwiskiem Gordon, i były nauczyciel przy uniwersytecie w Cambridge, P. Paley. Obaj byli już znani jako stronnicy Puzeizmu.

Dnia 1 *stycznia.*

Lord John Russell zaprosił, zwykłym okolnikiem wszystkich stronników swoich na otwarcie parlamentu w dniu 19-m stycznia, z powodu, że natychmiast ważne przedmioty Izbie przełożone będą. Takiż sam okolnik rozesłał Torysom były podsekretarz skarbu P John Yaung, skąd wnoszą, że sam Sir Robert Peel oppozycyą kierować będzie.

— Въ здѣшнихъ журналахъ пишутъ, что Королева Викторія прислала Королю Французовъ драгоцѣнное произведеніе поваренняго искусства, украшенное рѣдкими цвѣтами, и что Король, получивъ этотъ подарокъ 24 Декабря, такъ былъ имъ обрадованъ, что тотчасъ увѣдомилъ о томъ Королеву бельгійскую и министровъ. Въ *Globe* этотъ подарокъ называютъ масличною вѣтвью между Францію и Англію.

— Въ *Times* пишутъ, что оказываемое въ Англіи уваженіе графу Монтемолену не имѣетъ никакой политической цѣли, и что самъ онъ не обнаруживаетъ стремленія, несогласнаго съ политикою.

— Вновь назначенному епископу манчестерскому опредѣлено содержаніе въ 4.500 ф. ст. въ годъ.

— Въ Ширнесѣ вооружаютъ съ поспѣшностію 44-пушечный фрегатъ, на коемъ будутъ отправлены въ Гибралтаръ 300 преступниковъ; тамошній губернаторъ употребитъ этихъ преступниковъ на работы, при строящихся укрѣпленіяхъ, которыя, по распоряженію правительства, должны быть окончены въ самоскорѣйшемъ времени.

— Инженеръ Брунель не отказался отъ намѣренія спасти пароходъ *Great-Britain*, и объявилъ, что чрезъ три мѣсяца успѣетъ достать его изъ-подъ воды, а до того времени постарается предохранить отъ поврежденія.

Б е л ь г і я.

Брюссель, 2 Января.

Король и Королева возвратились третьяго дня изъ Парижа, а вчера принимали поздравленія членовъ дипломатическаго корпуса, обѣихъ палатъ, и высшихъ чиновниковъ.

Сенатъ, по принятіи бюджета министерства внутреннихъ дѣлъ, а равно проекта закона объ отпускѣ свекловицы и измѣненій въ таможенномъ тарифѣ, касательно привоза выдѣланныхъ и сырыхъ кожъ, отсрочилъ свои засѣданія на неограниченное время.

— Чиновники и военныя лица, жительствующіе въ Брюсселѣ, постановили—деньги издерживаемыя на поздравительные билеты, въ день Новаго Года, пожертвовать для бѣдныхъ.

И т а л і я.

Римъ, 27 Декабря.

Множество народа собралось, сегодня вечеромъ, на канунѣ тезоименитства Его Святѣйшества, на площади *Del Popolo*, съ факелами, откуда при звукахъ музыки всѣ отправились на площадь Монте-Кавалло, для принесенія поздравленій Папѣ и полученія отъ него благословенія. Глубоко укоренившіяся въ сердцахъ народа чувства преданности и любви къ Его Святѣйшеству изъявляются при всякомъ случаѣ по прежнему.

— 24-го Декабря, Папа совершилъ лично пастырскую литургію въ церкви Маджорской Богоматери. Всѣ члены дипломатическаго корпуса въ парадныхъ мундурахъ, Коллегія, Сенаторы и знатнѣйшее дворянство присутствовали при семъ торжествѣ. Вчера до полудня, Папа совершилъ Божественную Литургію въ церкви Св. Петра.

— Новый римскій губернаторъ, Монс. Грасселини, прибылъ сюда, третьяго дня, изъ Анконы, и уже вступилъ въ свою должность.

Неаполь, 20 Декабря.

На сихъ дняхъ сожжены, на площади министерства финансовъ, уплаченныя ассигнаціи англійскаго займа, составлявшаго милліонъ фунтовъ стерлинговъ. Министръ финансовъ Ферри находился при этомъ, и былъ весьма доволенъ, что въ его долголѣтнее управленіе, Неаполь освободился отъ столь тягостнаго финансоваго бремени.

И с п а н і я.

Мадритъ, 22 Декабря.

Сегодня въ *Gaceta* напечатанъ королевскій декретъ, объ отсрочкѣ открытія кортесовъ съ 25 по 31 Декабря. Отсрочка сія послѣдовала по причинѣ дурныхъ дорогъ, отъ чего весьма незначительное число депутатовъ могло прибыть донынѣ въ Мадритъ.

— Tutejsze dzienniki donoszą, że Królowa Wiktorya przesłała Królowi Francuzów i jego małżonce kosztowne arcydzieło sztuki kucharskiéj, ozdobione rzadkiemi kwiatami, i że pomieniony Monarcha, odebrawszy 24 go grudnia ten podarunek, tak był ten ucieszony, że natychmiast zawiadomił o nim Królową Belgijską i Ministrów. *Globe* zowie ten podarunek gałązką oliwną między Francyą i Anglią.

— *Times* donosi, że hołdy oddawane w Anglii Hrabi Montemolin nie mają wcale cechy politycznéj, tudzież, że sam Infant nie oświadcza się z żądaniami, niemogącemi się zgodzić z polityką.

— Płaca roczna nowego Biskupa Manchesterskiego wynosić ma 4 500 funt. szter.

— W Sheerness pośpiesznie przygotowują fregatę o 44 działach, mającą odwieść do Gibraltaru 360 więźniów, których tamtejszy Gubernator ma użyć do dokończenia rozpoczętych warowni, rząd bowiem chciałby, żeby te jak-najprędzéj stanęły.

— Inżynier Brunel nie zrzekł się wcale zamiaru wydobycia z mielizny parostatku *Great Britain*, oświadczył owszem, że za trzy miesiące wyprowadzi go na głąb morza, a tymczasem zabezpieczy od dalszego uszkodzenia.

B e l g i a.

Bruxella, 2 stycznia.

Król i Królowa wrócili zawczoraj z Paryża, a wczoraj przyjmowali powinszowania Ciała Dyplomatycznego, Izb i rozmaitych władz wyższych.

— Senat, po przyjęciu budżetu ministerstwa spraw wewnętrznych, tudzież projektu do prawa co do wywozu buraków cukrowych, i zmian w taryfie celnéj, w przedmiocie przywozu skór wyprawnych i surowych, odroczył się na czas nieograniczony.

— Urzędnicy i wojskowi, mieszkający w Bruxelli postanowili pieniądze, wydawane na bilety z powinszowaniem nowego roku złożyć w kassie ubogich.

W ł o c h y.

Rzym, 27 grudnia.

Liczne towarzystwo zgromadziło się wczoraj wieczorem, jako w wilię imienin Ojca św., na placu *del Popolo* z pochodniami, zkąd następnie przy odgłosie muzyki, ruszyło na plac Monte-Cavallo, dla powinszowania Papieżowi i otrzymania błogosławieństwa jego. Głęboko w sercu narodu wkorzenione uczucia miłości i uwielbienia dla Jego Świętobliwości objawiane są przy każdéj sposobności w ten sam sposób, jak poprzednio.

— Dnia 24 grudnia Papież odprawił osobiście uroczystą mszę pasterską w kosciele N. Panny Maryi Maggiore. Wszyscy członkowie Ciała Dyplomatycznego, w galowych ubiorach, Kollegium Kardynałów, Senatorowie i wysoka szlachta znajdowali się na tém nabożeństwie. Wczoraj przed południem odprawił Papież wielką mszę w kościele św. Piotra.

— Nowy Gubernator Rzymu, Mons. Grasselini, przybył tu onegdaj z Ankony i już dziś objął swój urząd.

Neapol, 20 grudnia.

Przed kilku dniami spalono tu, na placu ministerstwa skarbu, spłacone papiery pożyczki angielskiéj, wynoszącéj półtrzecia miliona funtów szterlingów. Minister skarbu Ferri znajdował się na téj uroczystości i cieszył się wielce, że za jego długoletniego zarządu, Neapol wyszedł z uciążliwych kłopotów finansowych.

H i s z p a n i a.

Madryt, 22 grudnia.

Dnia dzisiejszego *Gaceta* zawiera dekret królewski, odraczający otworzenie Kortezów z dnia 25 na d. 31 grudnia. Powodem tego odroczenia ma być zły stan dróg, w skutek czego mała liczba Deputowanych mogła dotychczas zjechać się do Madrytu.

— Всѣ министры, правда, подали въ отставку, но пожеланію Королевы, остались еще при своихъ должностяхъ до открытія кортесовъ и избранія предсѣдателя палаты депутатовъ.

— Мы можемъ сообщить изъ достовѣрнаго источника, что французскій посланникъ успѣлъ снова устранить вліяніе Короля на постановленія его супруги, и придать Королевѣ Христинѣ и герцогу Рьянзаресу тотъ перевѣсъ надъ умомъ юной Королевы, отъ котораго она было освободилась послѣ своего бракосочетанія, къ удовольствію націи.

— Письма изъ Каталоніи отъ 27-го Декабря сообщаютъ, что генералъ-капитанъ Бретонъ съ войсками своими дѣйствительно выступилъ 24 числа изъ Жероны и его ожидали въ Фигуэрасѣ. Одна рота пѣхоты имѣла выступить изъ Сеу-де-Ургель для преслѣдованія шайки карлистовъ, о появленіи коей въ окрестностяхъ Орвино получено донесеніе. Пуисердскій губернаторъ отправилъ съ своей стороны двѣ роты пѣхоты для подкрѣпленія гарнизона въ Сеу-де-Ургель. Поговаривали, что другая карлистская шайка, состоящая изъ 500 человѣкъ, собралась въ Сальденѣ. Но какъ Орвино, такъ и Сальденъ находятся въ нейтральной чертѣ Андорской республики, и если бы рѣшились произвести нападеніе на эти шайки, то вынуждены были бы нарушить нейтральный территоріумъ и потому нѣкоторые думаютъ, что Испанскія войска ограничатся обложеніемъ границъ республики. Нѣкоторые утверждаютъ, что нарушеніе нейтральнаго территоріума уже послѣдовало.

Турція.

Константинополь, 16 *Декабря*

Эрзерумскій Паша, Бари-Паша, 3 с. м., убитъ ружейнымъ выстрѣломъ; но съ намѣреніемъ, или случайно, донынѣ не обнаружено. Бари-Пашѣ было всего 30 лѣтъ отъ роду и онъ считался однимъ изъ лучшихъ османскихъ военачальниковъ; онъ преимущественно отличился въ экспедиціяхъ противъ Курдовъ; и смерть его въ то время, когда курдскія племена находятся въ полномъ возстаніи, весьма чувствительна для Порты.

— Въ *Ob ervatore Triestino* напечатано частное письмо изъ Банялюки, въ Босніи, отъ 13 Нояб я, въ коемъ сообщаютъ слѣдующее: Пребывающій въ Травникѣ Боснійскій генералъ-губернаторъ, Гадши Кямиль-Паша, узналъ, что мятежные Крайнскіе Мусульмане, возстали въ числѣ 15,000 человѣкъ, и овладѣли трактомъ Банялюкскимъ, съ цѣлію ворваться въ сей городъ и опустошить потомъ огнемъ и мечемъ всю Боснію, и сверхъ сего, что между подпавшими ихъ власти жителями, особенно же между христіянами, произвели рѣзню, отняли у нихъ деньги, и даже со многими такъ жестоко поступили, что женщины и дѣти вынуждены были искать убѣжища въ горахъ. Вслѣдствіе сихъ извѣстій, губернаторъ собралъ 5 — 6,000 Албанцевъ, принадлежащихъ къ стражѣ безопасности, кои размѣщены были въ Босніи, 2.0 спаевъ изъ народной милиціи, одинъ баталіонъ пѣхоты, одинъ эскадронъ конницы и три орудія, и 5 числа выступилъ въ упомянутомъ направленіи, для освобожденія Христіянъ отъ нападенія крайнскихъ мятежниковъ. 6-го числа прибылъ онъ въ Securezy, 7 въ Варзаръ, а 8 достигъ Станицы, доставляя необходимое пособіе всѣмъ несчастнымъ, встрѣчавшимся съ нимъ на пути. 9 числа, въ 9½ часовъ по полуночи, узналъ онъ отъ передоваго поста, что непріятель расположился лагеремъ въ 1½ мили отъ Ситницы. Войска Великаго Султана немедленно обратили мятежниковъ въ бѣгство, лишившись при томъ только 2 ч. убитыми и 6 чел. ранеными. Жители близъ-лежащей деревни извѣстили, что мятежники, считавшіе 15,000 чел. въ рядахъ своихъ, лишились около 1,000 человѣкъ убитыми и ранеными. Изъ показаній ихъ оказалось, что Мегмедъ-Бей, которому присвоено было званіе Паши, начальствовалъ надъ сею экспедиціею, и что другіе Крайнскіе Мусульмане, а именно жители Бисcьи, Острозаца, Крупы, Нови Придора, Мадена, Дубицы и Клюца, а также многіе зажиточные и пользующіеся вліяніемъ люди, командовали подъ его начальствомъ частными отрядами. 10 го числа, войска великаго Султана двинулись къ Банялюкѣ, а въ 4 часу по полудни вступили въ этотъ городъ, при радостныхъ восклицаніяхъ народа. Между тѣмъ въ Банялюкѣ дѣлаютъ приготовленія въ дальнѣйшему по-

— Wszyscy Ministrowie podali się wprawdzie do dymissyi, ale na skutek życzenia Królowéj, pozostali jeszcze na swoich posadach, aż do czasu otworzenia Kortezów i wyboru Prezesa Izby Deputowanych.

— Z wiarogodnego źródła donieść możemy, że Posłowi francuzkiemu udało się znowu usunąć wpływ Króla na postanowienia swéj małżonki, a natomiast nadać Królowéj Krystynie i Xięciu Rianzares tę przewagę nad umysłem młodéj Królowéj, któréj taż pozbyła się była po swojem zamęźciu, z ogólném zadowoleniem narodu.

— Listy od granicy Katalonii z dnia 27 grudnia donoszą, że Jeneralny Kapitan Breton z wojskiem swojém rzeczywiście dnia 24 wyruszył z Gerony i oczekiwany był w Figueiras. Jedna kompania piechoty wyjść miała z Seu de Urgel dla ścigania bandy karlistowskiéj, o któréj ukazaniu się w pobliskości Orvino otrzymano wiadomość. Gubernator Puycerdy wysłał ze swojéj strony dwie kompanie piechoty dla wzmocnienia załogi m. Seu de Urgel. Mówiono, że druga banda Karlistów z 500 ludzi złożona, zebrała się w Salden. Lecz tak Orvino jak i Salden leżą w neutralnym obrębie Rzeczypospolitéj Andorra, a chcąc na te bandy uderzyć, musianoby pogwałcić neutralne terrytoryum. Dla tego sądzą niektórzy, że wojska hiszpańskie ograniczą się na osadzeniu granic wspomnionéj Rzeczypospolitéj. Inni zaś zapewniają przeciwnie, że zgwałcenie neutralnego territoryum już nastąpiło.

Turcya.

Konstantynopol 16 *grudnia.*

Gubernator Erzerumu, Bahri-Basza, został dnia 3 b. m. wystrzałem z broni ręcznéj zabity; czy umyślnie lub przypadkowo, dotąd nie wyśledzono. Bahri-Basza miał dopiéro lat 30 i uchodził za jednego z najlepszych wodzów osmańskich; odznaczył się mianowicie w kilku wyprawach przeciwko Kurdom, a śmierć jego w chwili, kiedy pokolenia Kurdów znajdują się w formalnem powstaniu, jest wielką dla Porty stratą.

— *Observatore Triestino* donosi podług prywatnéj korrespondencyi z Baniałuki (w Bosnii) z dnia 13 listopada; „Rezydujący w Trawniku Jeneralny Gubernator Bośniacki, Hadży Kiamil Basza; dowiedział się, że niespokojni i skłonni do buntu Muzułmanie w Kra nie, powstali w liczbie 15,000 ludzi i osadzili gościniec idący z Baniałuki, w zamiarze zdobycia tego miasta i spustoszenia potém ogniem i mieczem całéj Bosnii; następnie, że między podległemi własnemu ich zwierzchnictwu mieszkańcami, a szczególniéj między Chrześcianami, dopuścili się łupieży, zabrali im pieniądze, żywność i bydło, a nawet z ludźmi tak niegodziwie się obeszli, iż niewiasty z dziećmi w góry uciekać musiały. W skutek tych wiadomości, Gubernator zebrał 5 do 6000 Albańskich żołnierzy, należących do straży bezpieczeństwa, którzy w Bosnii rozsypani byli, 260 Spahów z milicyi narodowéj, tudzież batalion piechoty, szwadron konnicy i trzy działa z ammunicyą, i ruszył dnia 5 w pomienionym kierunku dla uwolnienia Chrześcian od napadu buntowników Krainy. Dnia 6 przybył do Salizy, dnia 7 do Warzar, a dnia 8 stanął w Stanicy, dając potrzebną pomoc wszystkim nieszczęśliwym, których napotykał po drodze. Dnia 9-go o pół do 10 godziny przed południem, dowiedział się od przedniéj straży, że nieprzyjaciel o półtory mili od Sitnicy obozem się rozłożył. Wojsko Wielkiego Sułtana, rozpoczętym natychmiast kartaczowym i karabinowym ogniem, zmusiło buntowników do ucieczki; przyczém dwóch tylko ludzi utraciło a sześciu miało ranionych. Mieszkańcy zaś z przyległéj włości donieśli, że liczący 15,000 ludzi buntownicy, mieli około 1,000 ranionych i poległych. Z zeznań ich okazało się także, iż Mehmed-Bej, któremu nadano tytuł Baszy, dowodził tą wyprawą, i że drudzy Muzułmanie z Krainy, to jest mieszkańcy Biszyj, Ostrozacu, Krupy, Nowi, Prydoru, Madenu, Dubicy i Kluszu, tudzież wielu majętnych i mających wielki wpływ ludzi, dowodzili pod nim pojedyńczemi oddziałami. Dnia 10 listopada ruszyło wojsko Wielkiego Sułtana w pochód do Baniałuki, a o godzinie 4-éj po południu, weszło śród głośnego okrzyku ludu do pomienionego miasta. W Baniałuce czynią tymczasem przygotowania do dalszego pochodu, a Wezyr postanowił użyć wszelkich środków dla przywrócenia w Krainie porządku i poddania jéj nareszcie pod zwierzchnictwo Wysokiéj Porty.“

ходу; Визирь же рѣшился употребить всѣ возможныя мѣры для возстановленія въ Крайнѣ порядка, и подчиненія оной владычеству высокой Порты.

Требизондъ, 29 *Ноября.*

Изъ разныхъ противорѣчащихъ донесеній, невозможно вывести чего либо рѣшительнаго на счетъ направленія холеры и опустошеніяхъ, причиненныхъ ею въ Персіи. Извѣстіе, что въ Тегеранѣ умерло отъ ней до 7,000 чел., можетъ быть вѣроятно по причинѣ значительности тамошняго народонаселенія. Говорятъ, что въ Таврисѣ погибло отъ сей язвы отъ 9, до 10,000 чел. Мѣстныя власти учредили на пути въ Тегеранъ карантинъ, гдѣ путешественникъ, не желающій подвергнуть себя окуриванію, долженъ заплатить 5 піястровъ (30 коп. сер.). Въ Багдадѣ померло отъ холеры 7,000 чел. Отсюда она недавно пробралась въ Моссуль, но тамъ она дѣйствуетъ гораздо слабѣе.

— Кромѣ холеры, Персія пострадала въ нынѣшнемъ году отъ нападенія Туркомановъ, кои пробрались было до Астерабада, но крейсирующими Россійскими кораблями были заставлены отступить. Дальнѣйшему движенію ихъ могла также воспрепятствовать зима, при наступленіи коей они обыкновенно со своими стадами переселяются въ Хиву.

— Извѣстный Курдскій начальникъ, Бедеръ-Ханъ-Бей, пребывающій въ Битлисѣ, между Діарбекомъ и Моссулемъ, намѣренъ, по видимому, вести настоящую истребительную войну противъ Несторіанцевъ, коихъ донынѣ слишкомъ 4,000 чел. велѣлъ умертвить.

— Въ окрестностяхъ Баттуна, въ восточной сторонѣ Требизонда, двое Французовъ: Монтандонъ и Нико, основываютъ французскую колонію.

Trebizonda, 29 *listopada.*

Z różnych sprzecznych sobie wiadomości trudno jest coś stanowczego dowiedzieć się o kierunku cholery i spustoszeniach, jakie w Persyi zrządziła. Doniesienie, że w Teheranie padło 7,000 ofiar, nie zdaje się być przesadzoném w stosunku tamecznéj ludności. Liczbę ludzi zmarłych na tę zarazę w Tauris, podają na 9 do 10,000. Rząd miejscowy urządził na drodze do Teheranu kwarantanę, gdzie podróżny nie chcący się poddać nakadzaniu, musi się od tego opłacić 5 piastrami (30 kop. sr.) W Bagdadzie umarło na cholerę 7,000 ludzi. Ztąd niedawno przeniosła się do Mossulu, gdzie jednak łagodniéj wystąpiła.

— Oprócz cholery, Persya nawidzoną także została w tym roku napadem Turkomanów, którzy wtargnęli aż do Asterabad, ale przez krążące okręty rossyjskie do odwrótu zmuszeni zostali. Od dalszego posunięcia się wstrzymać ich także mogła zima, za nastaniem któréj zwykle z trzodami swemi przenoszą się do Chiwy.

— Beder-Ghan Bej, słynny naczelnik Kurdow, który rezyduje w Bitlis, między Diaberkirem i Mossulem, zdaje się chcieć prowadzić formalną wojnę występienia przeciw Nestoryanom, których już dotąd przeszło 4,000 wyrznąć kazał.

— Pod Battun, na wschód od Trebizondy, zakładają dwaj przedsiębiercy francuzcy, Montandon i Nicot, osadę francuzką.

Сѣв. Амер. Соед. Штаты.

Нью-Іоркъ, 9 *Декабря.*

По полученнымъ здѣсь донесеніямъ съ театра войны въ Мексикѣ, Американскій генералъ Вуль овладѣлъ, 30-го Октября, городами Монеляномъ и Чинагісю, безъ кровопролитія; съ другой стороны утверждеютъ, что генералъ Сантана выступитъ въ поле противъ Американцевъ въ головѣ 30,000 чел.

— Американскій генералъ Гатесъ назначенъ губернаторомъ г. Тампико, коего Соединенные Штаты вовсе не думаютъ возвращать Мексиканцамъ.

— Въ Нью-Іоркской нѣмецкой газетѣ, отъ 26 Ноября, напечатано извѣстіе, что Коммодоръ американскій Слоатъ овладѣвшій безъ кровопролитія Калифорніею, есть тотъ самый, который будучи командиромъ небольшаго паруснаго судна *Glipper* одѣлалъ было предложеніе въ 1815 году перевезти Наполеона въ Америку; но Императоръ отвергъ это предложеніе и предпочелъ ввѣрить себя великодушію англійскаго кабинета.

— Съ большимъ нетерпѣніемъ ожидаютъ здѣсь открытія двухъ конгрессовъ, то есть мексиканской республики и американскихъ штатонъ, что послѣдуетъ въ одно время; первый будетъ открытъ 6 а второй 7 Декабря; ибо изъ посланій обоихъ президентовъ можно будетъ предполагать о дальнѣйшихъ событіяхъ.

— Изъ Мексики сообщаютъ, что генералъ Сантана назначилъ военный судъ въ Лосъ-Позосъ, надъ офицерами, обвиненными въ трусости въ сраженіи при Монтерей. Къ числу сихъ принадлежатъ: два генерала (Яурегуи и Рамиресъ), два полковника, два подполковиика, три маіора и одинъ адъютантъ. Генералъ Понсе-де-Леонъ получилъ приказаніе написать инструкцію для сего процесса.

— Изъ Камарго, что въ Мексикѣ, въ письмѣ отъ 7-го числа сообщаютъ, что въ столицѣ вспыхнула новая революція, и что Сантана, благопріятствующею ему партіею, провозглашемъ Диктаторомъ.

Stnvy-Zjednoczone Ameryki Północnéj.

Nowy-York, 9 *grudnia.*

Według nadeszłych tu wiadomości z widowni wojny w Mexyku, Jenerał amerykański Wool zająć miał dnia 30 października miasta Monelana i Chihnahia, bez krwi rozlewu; z drugiéj strony zapewniają, że Jenerał Santana wystąpi w pole przeciwko Amerykanom na czele 30,000 ludzi.

— Jenerał amerykański Gates mianowany został Gubernatorem m. Tampico, którego Stany-Zjednoczone nie myślą wcale zwrócić Mexykanom.

— New-Yorkska niemiecka gazeta z dnia 26 listopada zawiera wiadomość, że Kommodor amerykański Sloat, który bez rozlania kropli krwi zdobył Kalifornię, jést ten sam, który jako dowódzca małego żaglowego okrętu *Clipper* ofiarował się był w roku 1815 przewieźć Napoleona do Ameryki; ale Cesarz nie przyjął téj ofiary i wolał powierzyć się wspaniałomyślności gabinetu angielskiego.

— Z wielkiem natężeniem czekają tu otworzenia dwóch Kongresów, to jest tak Rzeczypospolitéj Mexykańskiéj jak i Unii Amerykańskiéj, które w jednym czasie nastąpi: piórwszego dnia 9 a drugiego dnia 7 grudnia; gdyż z poselstw obu Prezydentów o dalszych wypadkach wnosić będzie można.

— Z Mexyku dowiadujemy się, że Jenerał Santana wyznaczył sąd wojenny w Los Pozos, dla osądzenia oficerów obwinionych o tchórzostwo w bitwie pod Monterey. Do liczby tych należą: dwóch Jenerałów (Jauregui i Ramires), 2-ch Półkowników, 2-ch Podpółkowników, 3-ch Majorów i 1 adjutant. Jenerał Ponce de Leon zająć się ma instrukcyą tego processu.

— Z Camargo, w Mexyku, donosi list z dnia 7, że w stolicy wybuchła nowa rewolucya, i że Santana przez przychylne mu stronnictwo Dyktatorem ogłoszony został.

ВИЛЬНА, въ Ѳип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 10-го Января 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*